

ІННА КУЛЬСЬКА

Двідки
ДВІЙКИ?

Художник В. Глівенко

ВИДАВНИЦТВО ЦК ЛКСМУ „МОЛОДЬ“
Київ 1956

Кульська Інна Костівна народилася в 1909 р. на Вінниччині, в сім'ї вчительки.

Після закінчення Київського державного університету деякий час працювала педагогом.

Інна Кульська пише п'єси, пісні та вірші для дітей. Її п'єса «Щирі дружки» премійована на республіканську конкурсі 1948 р.; п'єси «Дротик та Цибулька», «Зелена криничка», «Мільйон бажань» та інші поставлені в театрах для дітей.

У 1946 р. вийшла збірка віршів Інни Кульської «Струмок», а в 1951 р. — «Дружна ланка».

У збірці «Звідки двійки?» вміщені сатиричні вірші, в яких поетеса дотепно висміює ледарів, нечепур, нероб, прогульників.

Відзиви про цю книжку та її художнє оформлення шліть на адресу: м. Київ, вул. Ворошилова, 3. Видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь», масовий відділ.

ЗВІДКИ ДВІЙКИ?

Добре вчилася Софійка.
Добре вчилася Гафійка.

А чому ж це в них,
дивись,
Раптом двійки завелись?

Звідки двійки
у Софійки?
Звідки двійки
у Гафійки?

Кожна скаже це
сама,
Таємниці тут
нема.

От розказує Софійка:

— Через те у мене двійка,
Що Данило, старший брат,
Виїхав на практику.
Дуже добре знає брат
Мову і граматику,
Знає правила чудово,
Вірно пише кожне слово...
... А самій, без брата,
Як мені писати?

От розказує Гафійка:

— Через те у мене двійка,
Що послали в нас бабусю
Аж на місяць в місто Львів.
Там такі відкрилися курси
Навчання бухгалтерів...

А чого навчатись їй?
Зовсім зайве діло,
Вже ж вона задачник мій
На зубок завчила!
А самій мені, хоч плач,
Не рішить ніяк задач...

ГІРКІ П'ЯТІРКИ

Здається, немає у школі
Дівчатка старанніше Олі:
І галстук у неї в порядку,
І плаття загладжене в складку,
І в зошитах в дні перевірки
На кожній сторінці —
П'ятірки!

А вдома,
В родинному колі,
Ридає відмінниця
Долі:

— Недобрі ви всі,
нехороші!
Я в школі забула
калоші,
Не можу ступити
ні кроку,
Не вивчу на завтра
уроку,
Бо новий задачник
у Галі,
Бо пера і ручка
в пеналі,
Пенал залишився
в Андрійка,—
Ось буде вам,
буде вам двійка!..

І родичі (раді не раді)
Рішають на спільній нараді,
Що:

Треба дідусю Тимоші
До школи піти по калоші,

А мамі—
На площе Лассаля,
Де мешкає дівчинка Галя,

А тьоті—
В ларьок, що на розі,
По пера і ручку
Небозі...

От як здобувається гірко
Для Олі
Чергова п'ятірка!

ЧЕМПІОН

Дзвенить дзвінок.
Скінчивсь урок.

Узявши старт
Від крайніх парт,
Зелена „бобка“
В двері класу
Летить, як пробка
З пляшки квасу.
Це так Антон
Спішить в буфет.

Під бігуном
Горить паркет!
А ген —
Бігун іще один
Вже від буфету
Взяв розгін.

На вищій швидкості
Умить,
Ой, небезпечно
Тормозить!

Лунає—бах!..
І на очах
Мов провалились бігуни!
Хтось—зверху,
Нанизу—вони...
І з шумом
Котиться в куток
Із рук та ніг
Живий клубок!

Тоді
Вожата й черговий
Клубок розмотують живий,

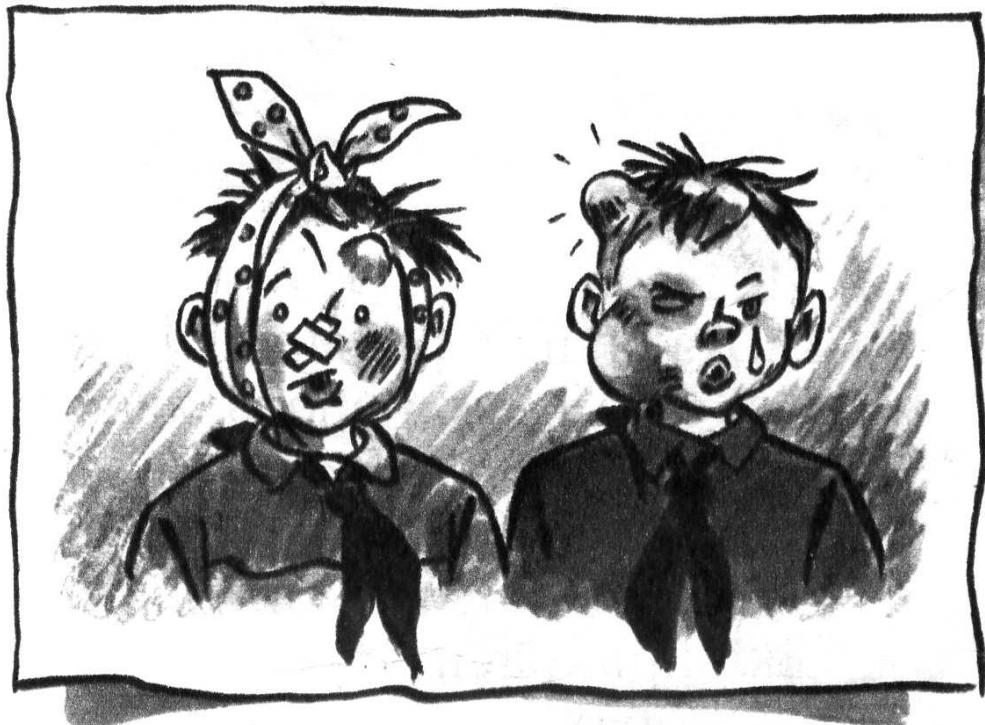
І виринають з глибини
Вже невпізнанні бігуни:
Які прикраси
На лобах!
Які прикраси
На щоках!

У бідолашного Антона
Вся „бобка“
Тріснула по швах!

А той — очима
Ледве блима:
Мішає „сяйво“
Під очима...

Кореспондент по класу Алла
Так бігунів і змалювала,
Ще й підписала:

„Наш Антон —
Всекоридорний чемпіон!
Цей майстер бігу, швидший кулі,
Одержав приз — почесні гулі;
Він знятий з другом для портрета
На фініші біля буфета“.

ЗВИЧАЙНА ІСТОРІЯ

Дзвінок за дверима
Ледь чутно деркоче.
Я брату іду відчинять
Неохоче.
Матвійко похмурий
Чвалає з книжками,
Минає мене,
Не підходить до мами,
До столика свого
Простує в куток,

Не ївши, пірнає
У стоси книжок...
Я брата тоді
Ні про що не питаю.
— Знов двійка в Матвійка!.. —
Тихенько зітхаю.

* * *

Заливчастий дзвоник
Сміється і грає.
Матвійко, як вихор,
В квартиру влітає.
Він кружить мене
На порозі кімнати,
Питає, чим буду
Його частувати?
Я брата охоче
Тоді пригощаю.

—Чотири чи п'ять?—
Вже сміливо питаю.
А братік смакує
І борщ, і оладки,
Розхвалює школу
За добрі порядки,
А потім ... футбольний
Розшукує м'яч
І просто у двір
Поспішає навскач.
До ночі тепер
Не діждатись Матвійка.
На завтра йому...
Забезпечена двійка!

БАЛЕРИНА

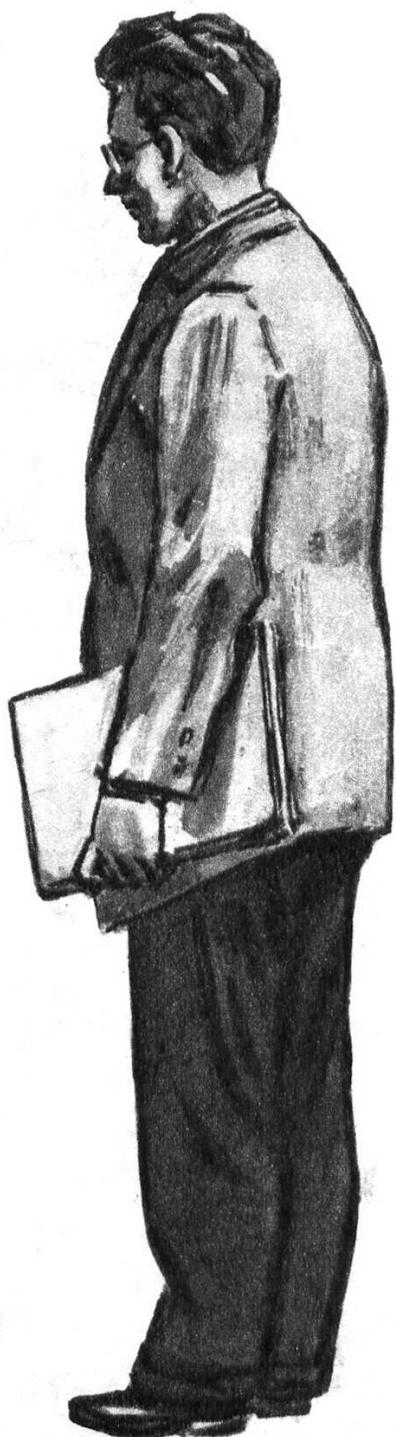
В класі мріяла Галинка:
„Я не Галя,
Я—сніжинка.
Я кружляю,
Я лечу
І граматики не вчу:
Бо навіщо балерині
Ці нудні дієвідміни?“

Де ми Галю
Бачим далі?
Балерина
У спортзалі.
Всі милуються
Навколо,
Як вона танцює
Соло.
Танцюристка
Дуже рада:
Скоро вже
Олімпіада!

Враз учитель входить в зал,
В нього зошит і журнал.
Вчитель каже: — Це скандал:
Був диктант у класі п'ятім.
У контрольному диктанті
Написала балерина:
ДЕ-СТЕ-ПЛИНА!..

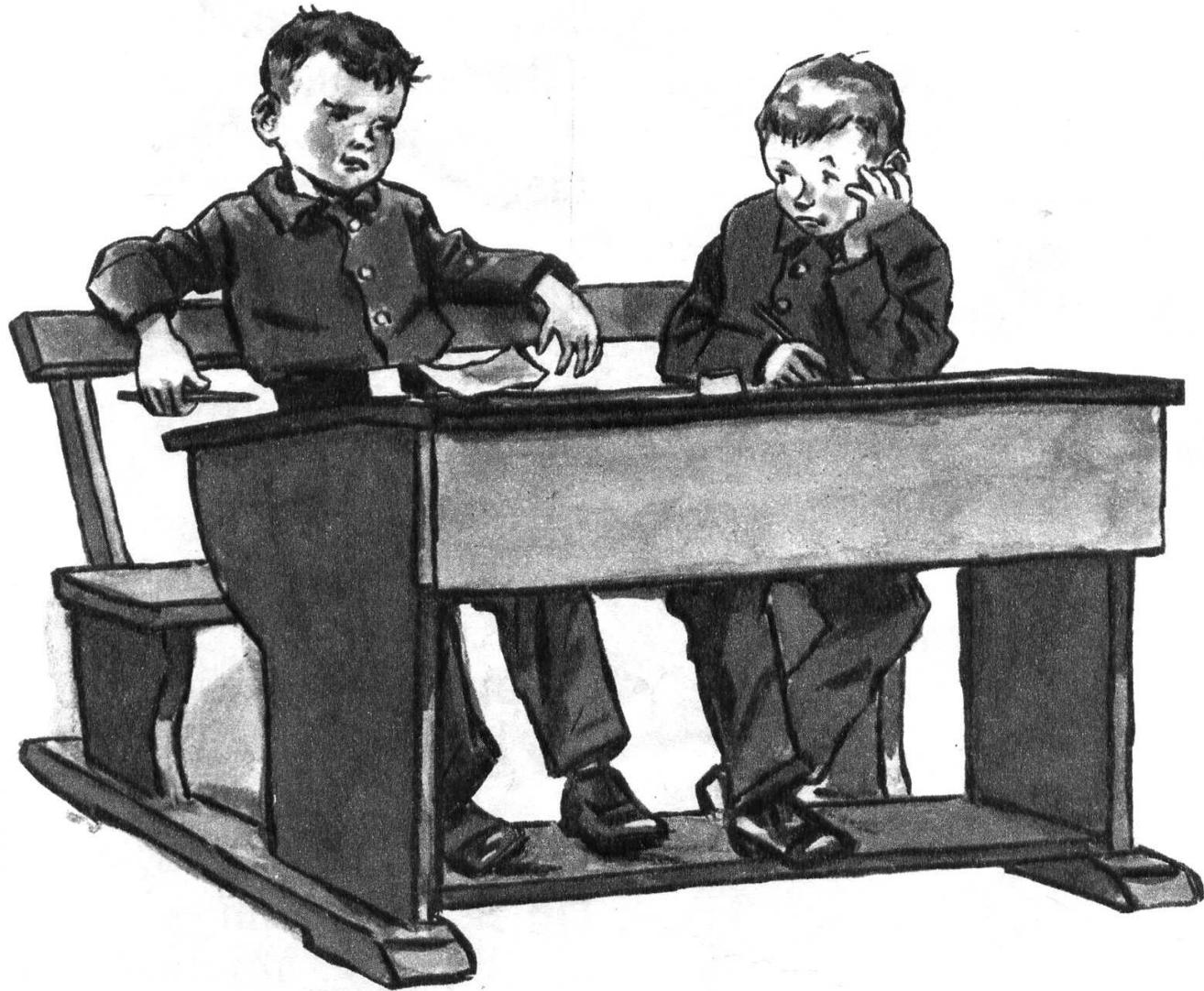
Ось і Галині оцінки:
Друга двійка в балеринки.

Про солістку прикрі вісті
Засмутили танцюристів.
І вони дають пораду
(Це для Галі — в серце ніж!):
— Ти забудь олімпіаду,
Репетиції облиш!
— Треба всі створить умови...
— Треба Галі помогти...
— Ну, берись мерщій до мови,
Підучи правопис ти!

— А в гуртку в нас —
ДИ-СЦИ-ПЛІНА:
Соло Галі
Вивчить Ліна!

ЧАРІВНІ ПЕРА

У Колі і Толі
Турботи доволі:
Знов після уроків
Лишили їх в школі.

Не вперше писать,
Не востаннє
Вчоращене
Домашнє
Завдання.

Журливо риплять
Два лінівих пера...
У зошити хлопців
Нам глянуть пора.

Тут букви хиткі,
Клишоногі
Повзуть між рядки
Без дороги.

Тут кляксою робиться
Крапка,
Стрибнувши з пера,
Наче жабка!

Не з математики,
Не з географії —
Двійки у хлопчиків
По каліграфії.

У першого Толі
Затерпла рука.

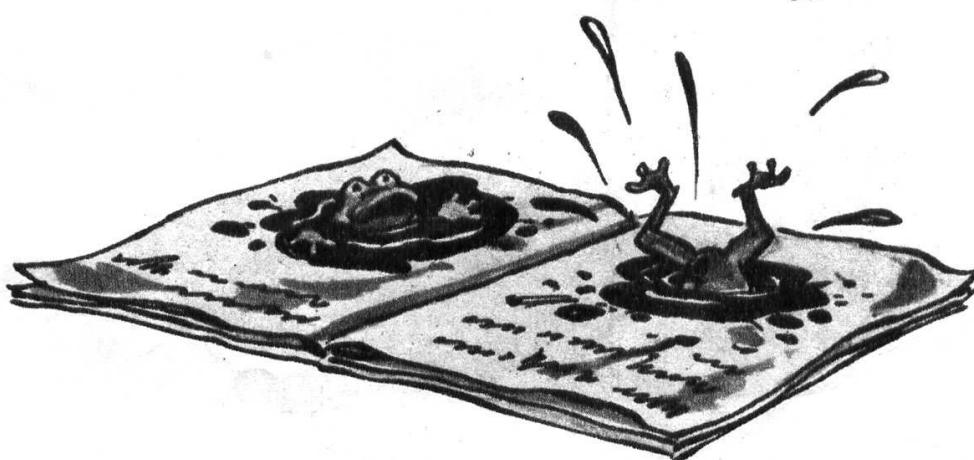

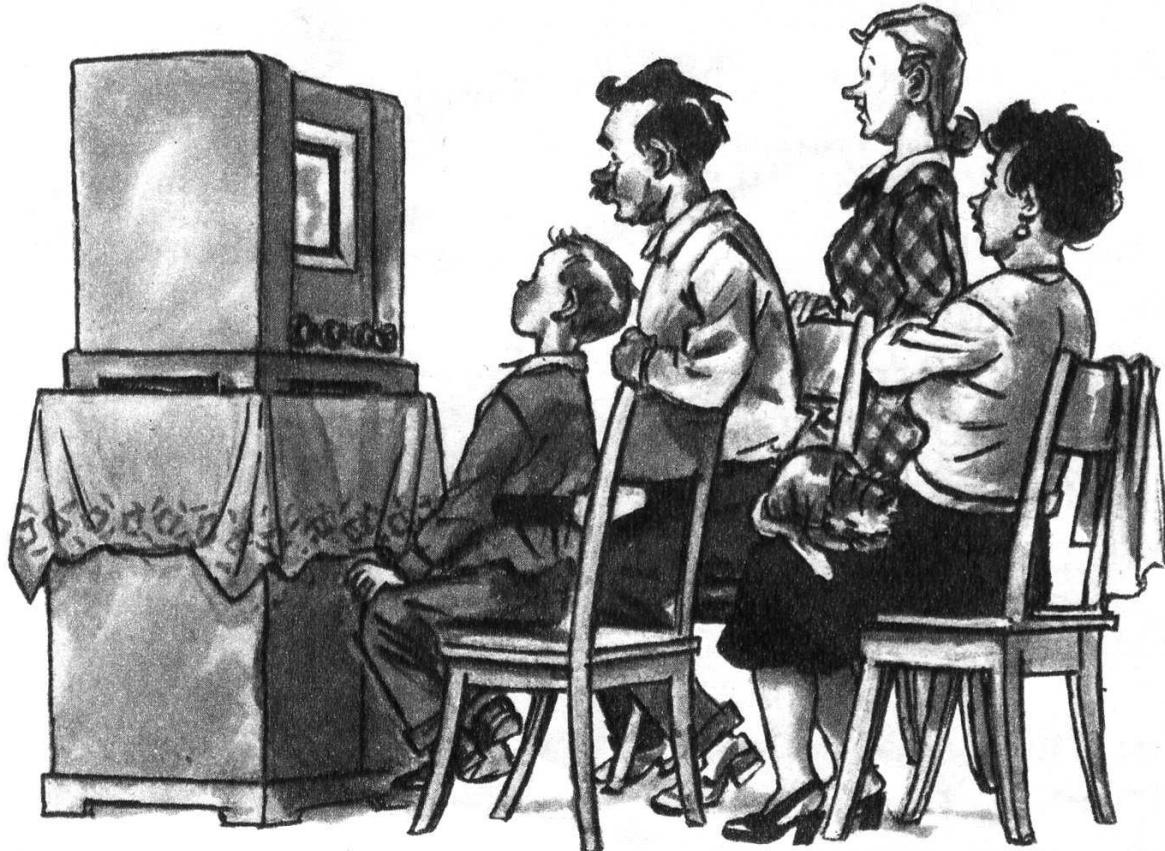
Ось Толя зітхнув,
Каже так до дружка:

— Ну, як пояснити
Це диво,
Що інші так пишуть
Красиво?
Щоб рівно стояли
Ці букви трудні,
То пера потрібні якісь...
Чарівні!

У другого Колі
Затерпля рука.
Ось Коля зітхнув,
Каже так до дружка:

— Я згоден з тобою,
Та дивно мені:
Де учні ці пера беруть
Чарівні?
Бо є в нашім класі вони
В тридцятьох,
А прості лишились
У нас тільки в двох?

ЯК Я ВІДПОЧИВАЮ

Недавно тьотя Ліза
Придбала телевізор.

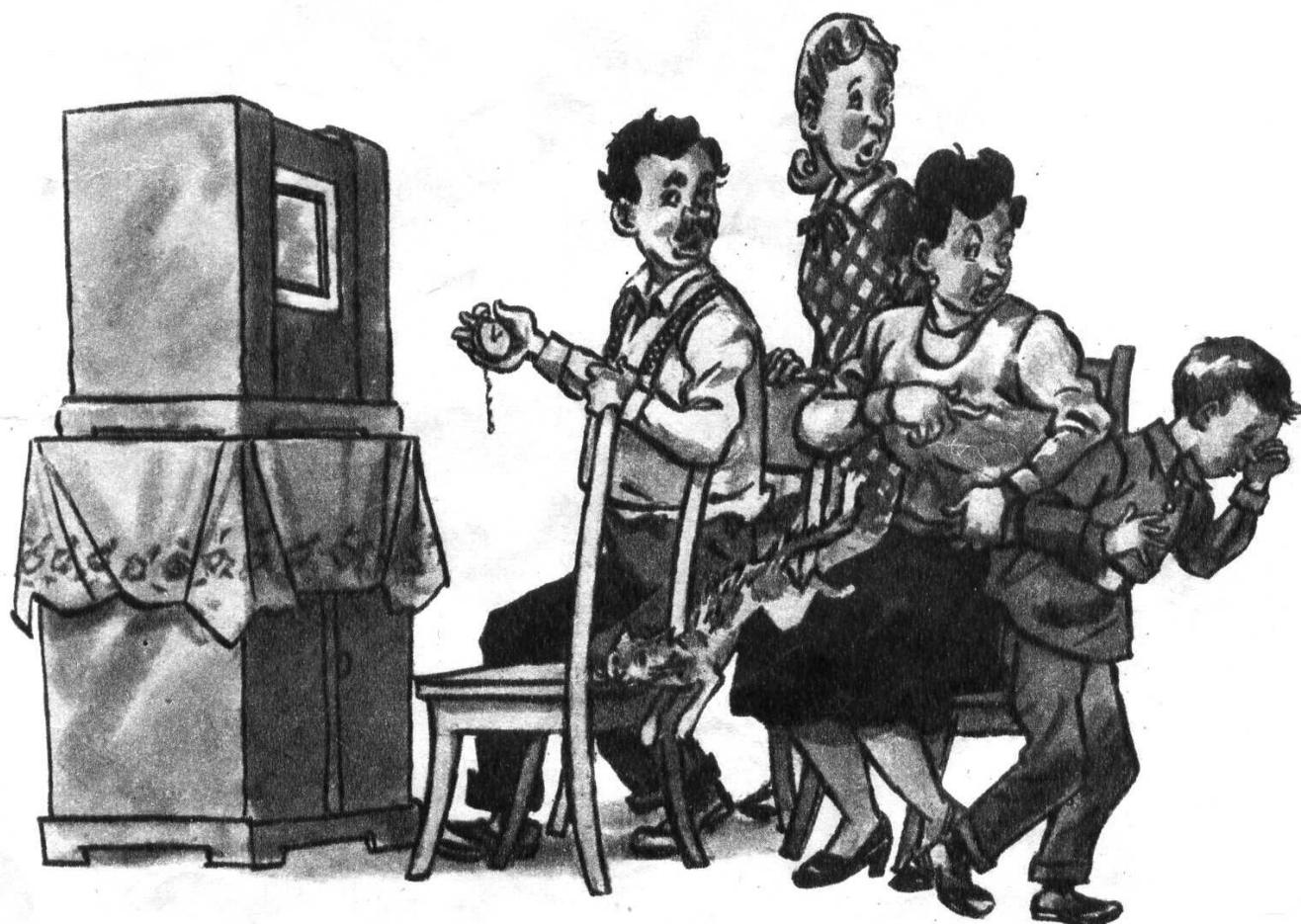
Наче в клубі все одно,
В нас щовечора кіно.
Фільми дивиться сім'я,
Кожен фільм дивлюсь і я.

Все дивлюсь, дивлюсь, дивлюсь,
Пропустити щось боюсь,

Хоч в очах уже туман —
Аж потьмариться екран,
Хоч година й дві мине,
Як в постіль женутъ мене!

Вранці,
Жовтий, як лимон,
В школу плентаюсь
Крізь сон...

Хіба ж то сонному до вправ?
Всю фізкультуру я проспав.

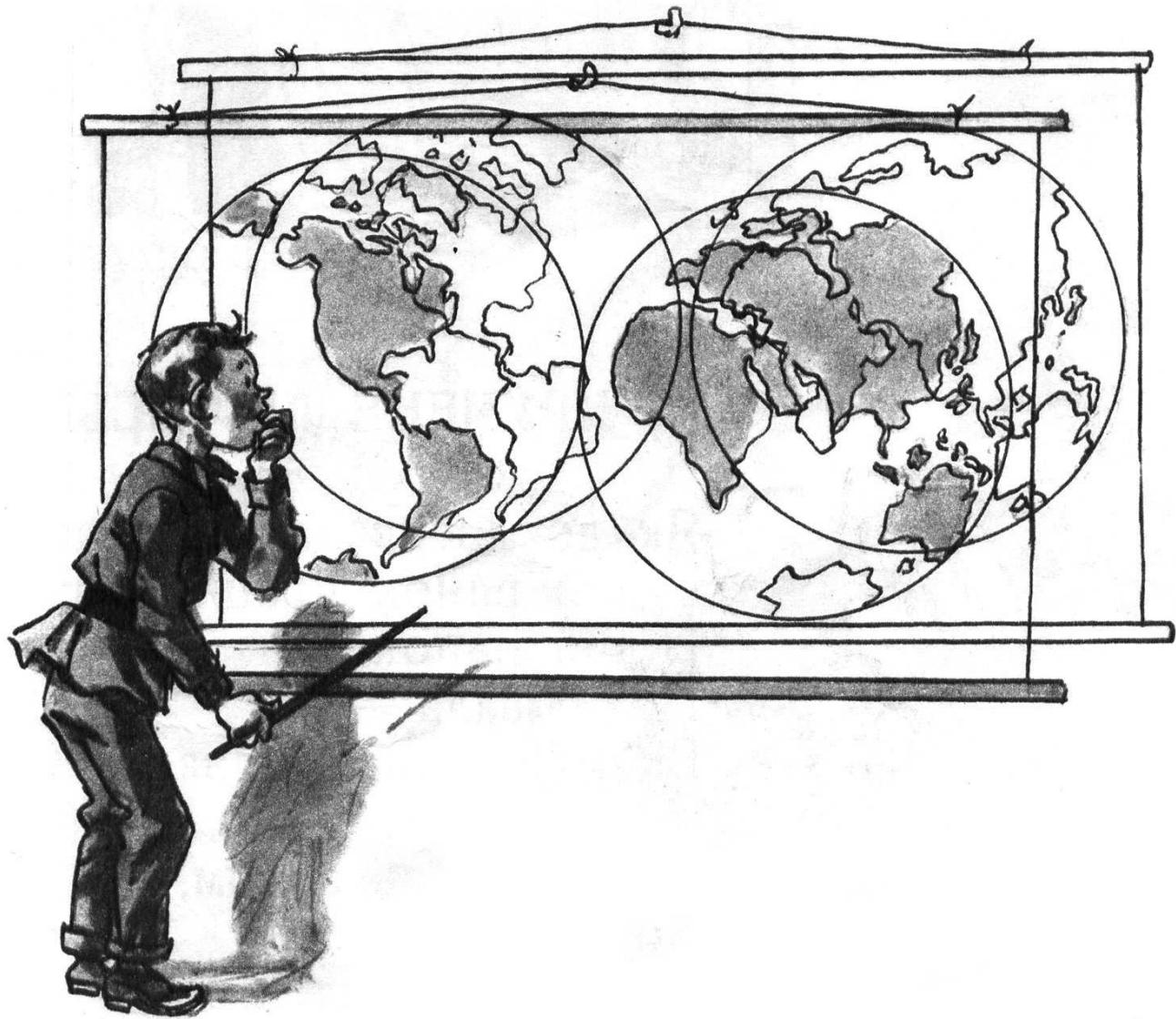
На географії чогось
В очах двоїлись карти.
На мові думав, що ось-ось
Додолу з'їду з парти!

Лиш позіхнув на цілий клас —
Тут вчитель і пита якраз!..

Звичайно, двійка є нова...
Зате вже свіжа голова!

Я в класі виспався,
І знов
Очима добрі бачу,
І вдома витримати готов
Всю телепередачу!

КРУЧЕНЕ ДІВЧИСЬКО

Як до дзеркала я стала —
Цілий ранок працювала.
Цілий ранок
Працювала —
Вісім бантів зав'язала!

Поверталась задом,
Боком,
Почепила бант
Над оком,
І на тім'ї,
Й біля вуха
(Я така вже чепуруха!),
По два бантики в косички,
Бант на поясі спіднички...

Банти різнобарвні —
Всі на подив гарні!

Гляну в дзеркало — там прямо
Не Онися — пишна дама!

Тут мій брат забіг до хати,
Ну дражнитись, реготати:

— Ой, — регоче, — ой впаду,
Ти ж — папуга, какаду!
Ти, — кричить, — Онисько,—
Кручене дівчисько!
Я б до дзеркала тебе
Не пускав і близько!

Мусять згодитись усі:
Брат не тямить на красі!

ТРИ ПЕРШОКЛАСНИКИ

Три першокласники жили
В новім красивім домі.
Здається, хлопчики були
Ретельні і свідомі,
Та суперечка
Вийшла в них
Про те,
Хто пише краще всіх.

Вони вуглинок добули
І, не дійшовши згоди,
Втрьох сперечатися пішли
На чисті білі сходи.

На кожнім поручні
Петро
Писав красиву букву „О“.

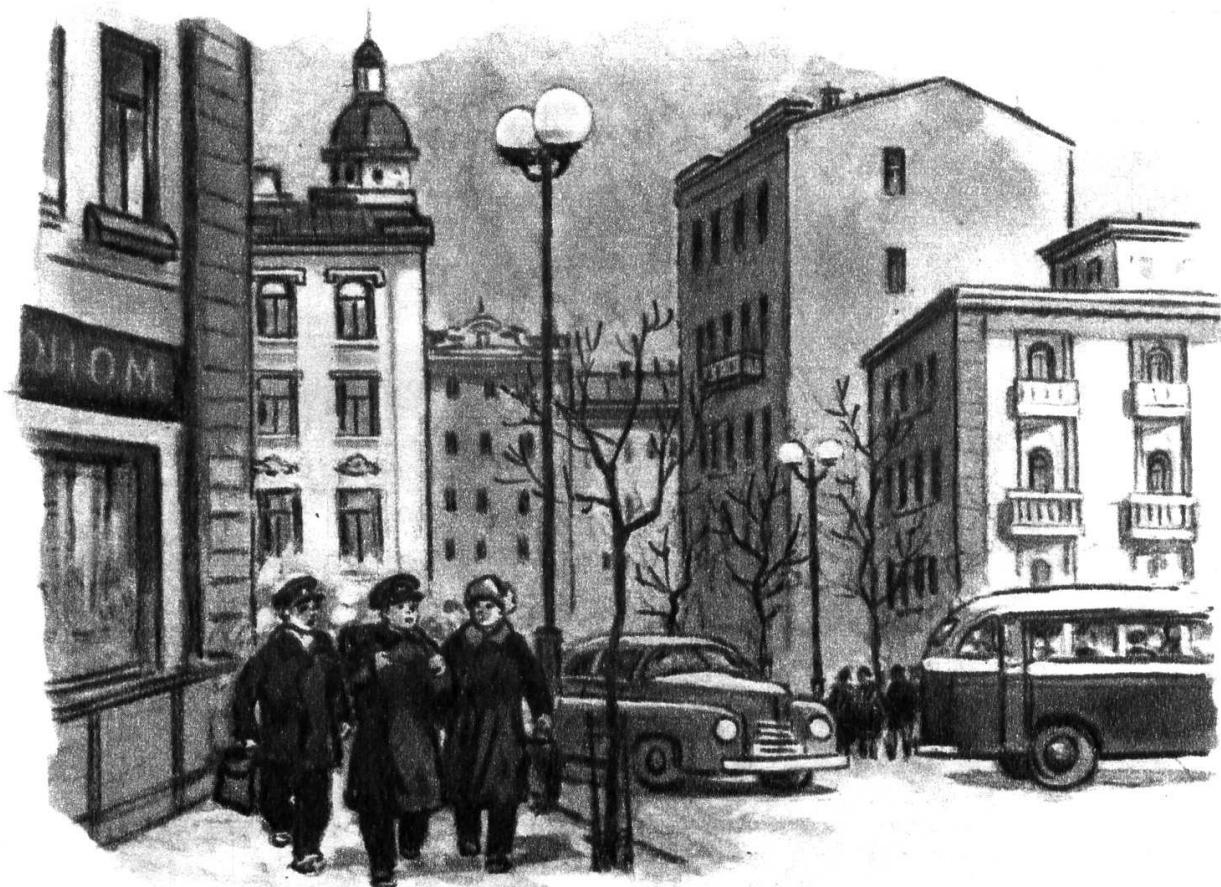
Олесь
Старається довести,
Що цифри знати
До десяти.

„Шулько Борис“,
„Шулько Борис“,
Борис розписувався скрізь.

Жили хлоп'ята угорі
На поверхі четвертім,
Були маленькі школярі
Старанні та уперті,

I так старалися вони
I не жаліли сили,
Що ні одвірка, ні стіни
Ніде не пропустили...

...Минуло небагато днів.
При сонечку ясному
Раз троє друзів-школярів
Верталися додому.

І так приємно стало їм,
Коли перед очима
З'явився їхній гарний дім
З гостинними дверима.

Смикнули двері хлопчаки,
І сонце впало прямо
На сірі стіни і кутки
В подряпинах і плямах...

Цей вигляд сходів,
Що з пітьми
На мить яскраво виник,

Збентежив Борю:
— Хлопці, ми
Зайшли в чужий будинок!

— Звичайно, — згодився Олесь. —
Наш дім — новий,
Він поруч десь.

— От я на номер подивлюсь! —
Меткий додумався Петрусь.

А Боря охав:
— Ох, і бруд!
Ну просто невідомо,
Кому приємно жити тут?
Я б втік з такого дому!

ФІГУРИСТ

Правда, з ранку до обід
На катку чудовий лід?
А у Віті навчання
З половини дня.

Вітя
Всі години ранні
Пропадає на катанні,
Бо до спорту
В нього хист.
Вітя — фігурист.

Після школи вечорами
Він куняє над книжками:
— Щось я сонний, на біду,
Я уроки відкладу.
Вранці, — каже Вітя, —
Вивчу про суцвіття. —

Ну, а з ранку до обід
На катку чудовий лід.

Жди, ботаніко,
В кутку:
Вітя знову
На катку!

На льоду слизькому
Твердо він стоїть,
По льоду слизькому
Впевнено біжить.

На льоду
За п'ять хвилин
Сто фігур
Накрутить він!

От у класі,
Біля дошки,—
Тут картина
Інша трошки...

Біля дошки
Фігурист
Якось меншає
На зріст,
Зразу ґрунт
Стає під ним
І непевним,
І хитким;

Що питання — то й важке,
Заганяє на слизьке...

На слизькому
Й сяк і так
Спотикається бідак,
І виходить тут похмура
Отака лише фігура:

СОНЯ-БЕЗСОНЯ

Ви не знаєте Соні?
Це он та, русокоса,
Що іде по осонні,
В книжку втупивши носа.
Налетіла на тумбу,
Наступила на клумбу,
Бо несуть її ноги
Без шляху, без дороги.

Цю „активну читачку“
Знають в бібліотеці!
Книг ковтне цілу пачку:
Том „Старої фортеці“,
Та ще „Казку“ Жемайте,

Та „Васька Трубачова“,
А про зміст запитайте —
То не зв'яже ні слова!

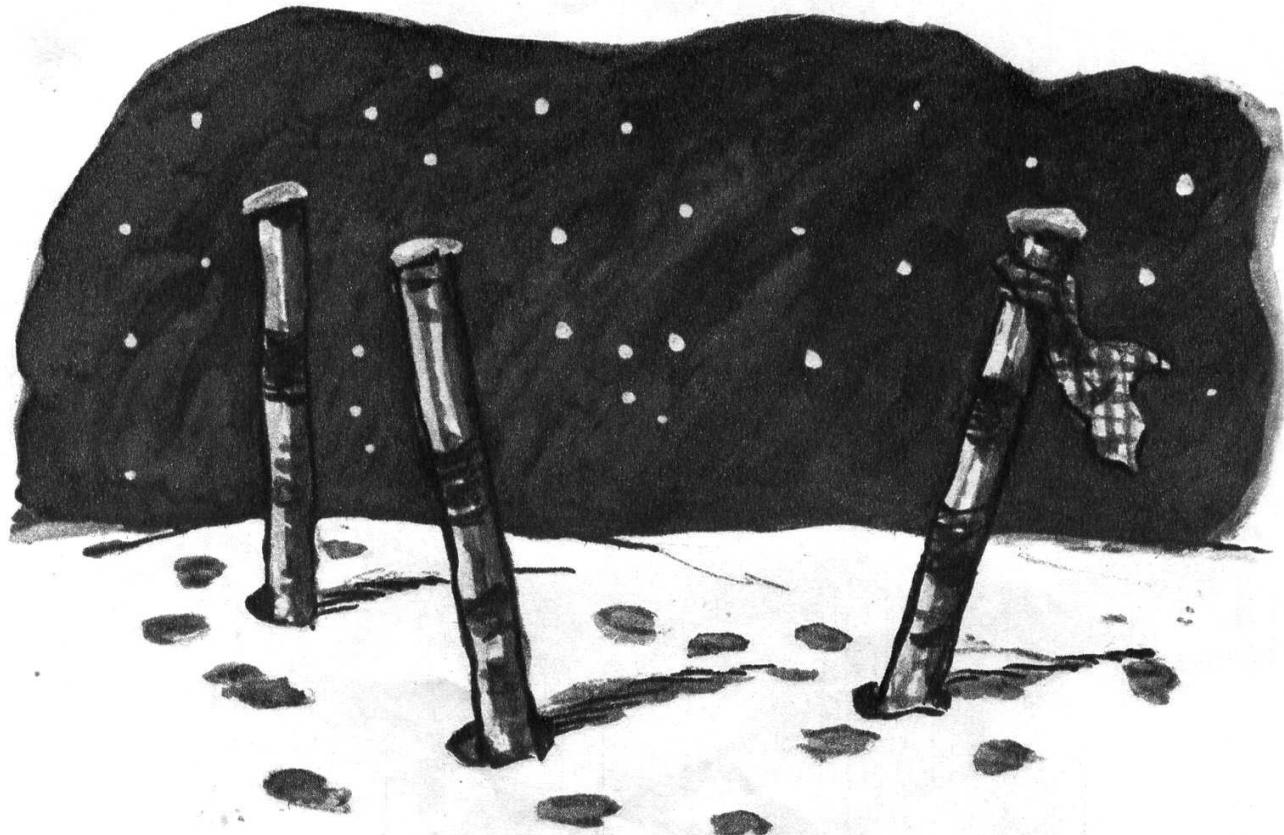
Вдома дівчинка Соня
Зветься „Соня-безсоня“,
Бо читає до ночі,
Аж сльозяться їй очі.

В класі стомлена Соня
Йде до дошки спросоння,
Тихо та неохоче
Щось неясно бурмоче.
Що спитали — не чула,
Що учила — забула...

— Ну згадай, ти ж не хвора,
Ти ж це знала учора!
— Знала, — каже, — я тільки
Зачиталась до рання...

А у вас нема двійки
За „активне читання“?!

ТРИ КІЛКИ

У дворі біля сарая,
Не грубенькі, не тонкі,
Із-під снігу визирають
Три березові кілки.

Хто ввечері вертається,
За ті кілки чіпляється.
Упаде, обтрусить сніг
І, звичайно, лається:

— Ну, який це шалапут
Та кілків набив отут?

Йшла бабуся до криниці —
Обірвала край спідниці.

Йшла сестра Яшкова, Ніна, —
Впала, вдарила коліно.

Сам Яшко, як лижі ніс,
Об кілок розквасив ніс!

На снігу, між трьох кілків,
Пес Рябко до ночі вив,
Бо завиєш, коли треба
Ночувати просто неба!

А була ж в собаки хата,
Хоч стара й непоказна,
Та Рябкові, слід сказати,
Все ж подобалась вона.

Враз прибіг Яшко
І хутко
На тріски розкидав будку:
У дворі хазяїн нашо?
Він Рябку збудує кращу,
Отакої вишнини!

Це було ще восени.
Хлопець взявся,
Обіцявся,
Дав і слово,
Та дарма!

Бо будова
Не готова,
Хоч кінчається зима.

Вам і досі невтімки,
Звідкіля в дворі кілки?

Так оце ж і є
Яшкова
Незбудована будова!

КУРЦІ

Тимко разів три не поснідав у школі
І грошей зібрав на покупку доволі.
Він викликав друга Грицька в коридор
І тихо шепнув йому: — Єсть „Біломор“...

Подалі від класу,
У темнім кутку,
Під сходи шугнули
Вони нашвидку.

Сяйнула цигарка
В Тимка під рукою:
— Грицько, затягайся,
А я за тобою.

Ой, що ж то за смак
У тому „Біломорі“?
Курці сполотніли,
Курці наче хворі,

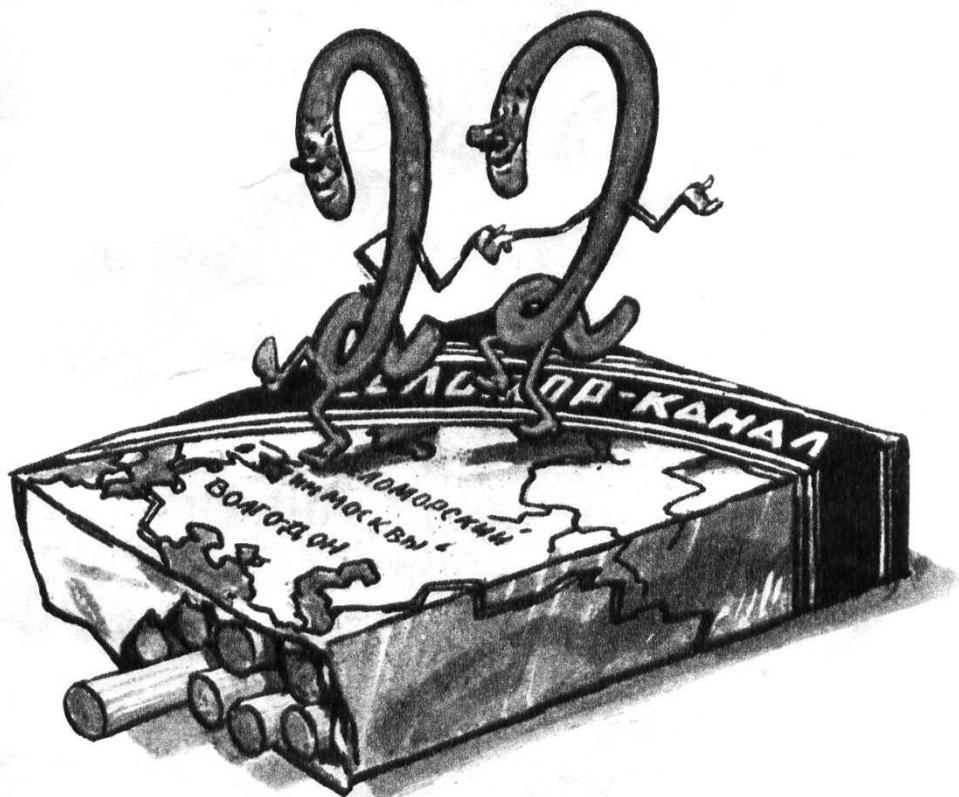
Туман в голові,
А у грудях пече...
Грицькові Тимко
Похиливсь на плече.

У класі,
Ледь сіли хлоп'ята за парти,

Учитель
По черзі
Їх кличе до карти.

Тимко бачить карту неначе в тумані.
Він Волгу шукає... в далекім Ірані.
А Гриць, замість Волги, заплив на Ігарку...
Ну й лаяв же він лиходійку-цигарку!

Та вже ж не цигарці,
Отій лиходійці,
Курцям
Записали в журналі
По двійці!

ХАЗЯЙКА

— Ой Марійко-ученице,
Ти куди біжиш така,
Що розпатлані косиці,
Забинтована рука?

Чом коліна, як на сміх,
Визирають із панчіх,
А на синьому жакеті
Білий гудзик, як горіх?!
Та такому ж,
Бачиш ти,
І в петельку
Не пройти!

— Не розпитуйте дарма,
Бо хіба ж я знаю?
Третій день себе сама
Навіть не впізнаю!

Забруднився комірець...
Загубився гребінець...
Всі підручники з портфеля
Перебрались під стілець!

Кіт нитки загнав під ліжко
(Для кота котушка — мишка),
Поки я шукала їх —
От що вийшло із панчіх!
Ну й попала я в біду,
Що нічого не знайду:

Ані голки,
Ані нитки,
Ні ножа,
Ні сковорідки,
Ні у ванні — рушника,
Ні на кухні — сірника!

Ми й котлети з братом раз
Іли так, несмажені...
— Та що ж сталося у вас?
— Мама у відрядженні!..

ШКОЛЯР

Рівно вісім.
Вже пора.
Виряджають школяра.

Баба внука зачесала
Волосок до волоска.
Мама куртку застібала
До останнього гачка,
Підтягнула комірець —
Ну, школярик, — молодець!

Любо — хто не гляне:
Личенько рум'яне,
Грає в пряжці від паска
Сонце полум'яне.

Мов дзеркальні чобітки.
На портфелі — два замки.

Козирок горить як жар
На новім картузику.

Браво так іде школяр,
Мов іде під музику!

* * *

Скоро друга.
Вже пора.
Зустрічають школяра.

Принесла бабуся щітку,
Нитку в голку вділа.
Мама воду гріє швидко
І готує мило.

Двері відчиняються,
І школяр з'являється...

Куртка — нарозпашку,
Гудзиків — ні сліду.

Упізнати важко
Хлопчика по виду:

Руки, носик і щока
Від чорнила чорні.
Без одного каблука
Чобітки моторні.

Ані пряжки,
Ні паска.
На портфелі —
Слід замка.
На картузику новому
Половина козирка!

Довго баба чистить,
шиє...

Довго мама мілить,
миє...

Буде внук одягнений;
Буде чистий син...
Аж до ранку раннього —
До восьми годин!

ПІДКАЗКА

Жила-була в класі
У третьому „А“
Проворна Підказка,
Подружка моя.

Літала по класу
Із швидкістю вітру...
Любив я її,
Винахідливу й хитру.

Мене викликають —
У класі шумок:
Підказка
Підказує другу
Урок!

Задачу наплутав —
Підказка за мить
У кульці з паперу
По парті біжить!

Приймали наш клас
В піонерську сім'ю.
Нагнали із класу
Подружку мою.

Мене викликають —
Стою в тишині:
Немає кому
Підказати мені!

Я з жаху моргаю
Туди і сюди,
Я кличу Підказку:
— Рятуй із біди!

Коли б я на тебе
Надії не мав,
То, може, урок цей
І сам би я знов!

* * *

Є в третьому „А“
Піонерський загін.
Без галстука ще
Я у класі один...

НЕЧЕПУРА В ЗООПАРКУ

Ця розхристана фігура —
Це Данилко-нечепура.

Здавна ножиці та мило —
Вороги цього Данила.

Щітки він боїться — страх,
Від води аж щулиться.
Весь у крейді, в реп'яхах
Швендяє по вулиці.

От прийшов до зоопарку
(Він в паркані знає шпарку),

Бачить — клітка.
В клітці видко —
Хтось в шпичках, нечепурний,
Дуже дивний і страшний!

Лиш зробив Данило крок,
Як отой:
— Фурр... фурр!
— Хрок... хрок!
І задкує у куток,

Розчепіривсь, важко дише,
Виглядає все страшніше!

На страховище несміло
Ще дивився б наш Данило,
Та служник гукнув:
— Доволі!

Відійди-но! Здуру
Пропустили на контролі
Цього нечепуру!

Гість такий — видати зразу —
За образу й дикобразу!
Дикобраз нервовий в нас,
Бач, злякався дикобраз!..

ГОРІШОК

В садку, що гостинно відкритий для всіх,
Дбайлива рука посадила горіх.

Упали блакитні дощі з висоти,
Дерéвце охоче взялося рости:
Несміло розкрило рум'яні бруньки
І пишно убралось в блискучі листки.

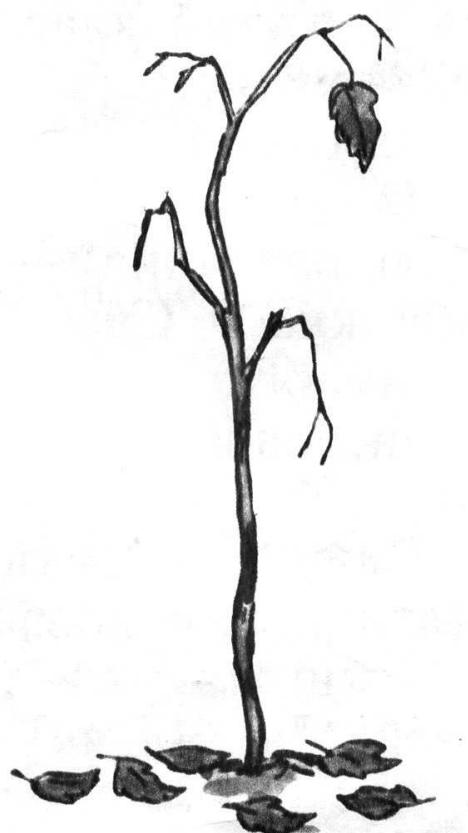
Садком пробігали малі школярі,
Із школи вертались вони в тій порі.

Побачив горішок школярик один,
Пахучий листочек зірвав собі він,

Розтер між долонь і нюхнув нашвидку,
І всі захотіли зірвати по листку.

... В садку, де пишався горішок рясний,
Самотньо стовбичить цурпáлок сумний...

„КОНСУЛЬТАНТ“

Він з книжкою цікавою
Прийшов у п'ятий клас
І „консультантом“ Савою“
Став за короткий час.

„Про стилі плавання“ — така
Цікава книжка у Савка.
Тож за ним біжать юрбою
Зацікавлені плавбою.

Просять Саву два Микити:
— Почитати й нам дозволь!
Хоч у книжці покажи ти
Стиль „зайча“... Чи як він? — „кроль“!

Добивається Панас:

— А який це „бас“... чи „брас“?
Чим відмінний „батерфляй“?
Ну, Савко, відповідай!

І наліво і направо
Консультує хлопців Сава.

Каже: — Зараз ніколи,
А надійдуть канікули —
У воді, на ділі
Покажу всі стилі!

І пішла по школі слава,
Що у п'ятім класі Сава —
Неабиякий плавець:
Спорту водного знавець!

* * *

От настало тепле літо,
Щедрим сонечком полите.
В табір їдуть школярі,
Вже купання на порі!

Друзів-хлопчиків ріка
Кличе під вербицями.
Друзі-хлопчики з містка
Скачуть блискавицями.

Руки загорілі
Швидко ріжуть хвилі.
— Зараз, хлопці, Сава нам
Всі покаже стилі!

Хор з води гукає враз:
— Консультант, пливи до нас!

А консультант дипломатично
З кущів говорить:
— Я-то звичний,
Та для тренажу ця ріка
Холодна дуже і швидка.
Нерівне дно, сипкий пісок...
Чи не відкласти нам урок? —
Тут плавці — мерщій з води:
Як кинуть Саву в воду!

Консультант кричить:
— Куди??!

Я не бачу броду!
Не тягніть на глибину,
Я боюсь, боюсь!.. Тону!!!

* * *

Йде сумна по школі слава,
Що у п'ятім класі Сава —
Не спортсмен і не плавець,
А хвастун і брехунець!

ЗМІСТ

Звідки двійки?	3
Гіркі п'ятірки	6
Чемпіон.	9
Звичайна історія	13
Балерина.	16
Чарівні пера	19
Як я відпочиваю.	22
Кручене дівчисько	26
Три першокласники	28
Фігурист.	33
Соня-безсоня	37
Три кілки	40
Курці	43
Хазяйка	46
Школяр	48
Підказка.	52
Нечепура в зоопарку	55
Горішок	58
«Консультант».	60

ДЛЯ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Редактор *Н. Тищенко*
Художній редактор *Р. Ліпатов*
Технічний редактор *В. Смородський*
Коректор *Н. Прохорова*

Кульская Инна Константиновна. Откуда двойки?
(На украинском языке)

Здано на виробництво 4/I—1956 р. Підписано до друку 8/II—1956 р. Формат 70×102^{1/16}.
Фіз. друк арк. 4, умов. друк. арк. 5,16, обл.-вид. арк. 3,4. Тираж 88.000. БФ 01674.
Видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь». Київ, Ворошилова, № 3. Зам. № 34.
Ціна 1 крб. 20 коп.

Книжково-журнальна фабрика Головвидаву Міністерства культури УРСР.
Київ, вул. Воровського, 24.